



TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
“AB İLE MÜZAKERE SÜRECİ:
ORTA VADELİ PERSPEKTİF” SEMİNERİ
AÇILIŞ KONUŞMASI

11 Nisan 2006
Ceylan Intercontinental Oteli

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına bu toplantının gerçekleşmesi nedeniyle Sayın Bakan'a ve MİYK (Müzakereler İzleme ve Yönlendirme Komitesi) üyelerine teşekkür ediyorum. Türkiye'nin yıllardır süren modernleşme sürecinin en önemli aşamalarından birini oluşturan AB adaylık sürecinin geçtiğimiz yıl müzakerelerin açılması ile birlikte artık geri dönülemez bir yola girdiği tarihi bir dönemde, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri ve müzakere süreci hakkında, sürece dahil olan kurumların çalışmaları hakkında bilgi almak üzere bu toplantıyı düzenledik.

Sizlerin de bildiği ve yakından takip ettiği üzere, 3 Ekim 2005 tarihinde başlama kararı alınan Avrupa Birliği'ne tam üyelik müzakereleri, Türkiye'nin 1963 yılında Ankara Anlaşması ile başlayıp 1996'da Gümrük Birliği üyeliği ve 1999'da Helsinki Zirvesi'nde önkoşulsuz adaylığı ile devam eden Avrupa Birliği yolculuğunda sondan bir önceki aşamayı temsil etmektedir.

Bu kararlar, Türkiye'nin AB'ye yönelimi geri çevrilemez bir sürece girmiştir. Türkiye, bu tarihten itibaren, "aday ülke" olmaktan çıkarak; "tam üyeliğe geçiş aşamasında ülke" haline gelmiştir. Türkiye'nin, bu tarihsel aşamayı, AB'nin kendi iç siyasal dengeleri ve sosyo-ekonomik ortamı açısından, kurulduğundan beri yaşadığı en zor dönemde gerçekleştirmiş olması, geline nokta daha da anlamlı kılmaktadır. Öte yandan, bugün bu noktaya gelmiş olmamızda, ülkemizde sağlanmış olan, siyasi ve ekonomik istikrarın rolünü de vurgulamakta yarar görüyorum.

Türkiye'nin AB üyeliği, normal koşullarda 8 ile 10 yıl sürecek müzakereler sonucu gerçekleşebilecek bir süreçtir. Toplumun önemli bir çoğunluğu bu sürecin başarı ile tamamlanmasını desteklemektedir. Her ne kadar müzakere süreci, AB'ye üye olan diğer ülkelerin deneyimlerinde de görüldüğü gibi, bu desteği bir miktar aşındırarak olsa da üyelik sürecinden önemli beklentileri olan toplumumuzda yine de yüksek bir düzeyde kalacaktır. Özellikle bazı başlıklarda zorlu geçecek müzakere sürecinin sonunda, AB'yi küresel planda 'aktif' bir oyuncu haline getirebilecek bir aday ülke konumundayız. Avrupalı dostlarımızın da bunun bilincinde olduğu gerçeğine inanıyorum

Değerli konuklar,

Ekonomideki dinamizmimizi sürekli artırarak içinde bulunduğumuz hızlı büyüme sürecini devam ettirebilmemiz, hiç şüphesiz zorlu geçeceğini hepimizin bildiği bu süreci çok daha kolaylaştıracaktır. Türkiye ekonomisi, üyelik müzakerelerinin başlamasından çok daha önce, uygulanmakta olan makro ekonomik uyum programı çerçevesinde zaten yoğun içerikli bir yapısal reform sürecine girmişti. Bu nedenle ekonomimiz, özellikle 2002-2005 döneminde, Avrupa Birliği ortalamasına yakınsama bağlamında önemli mesafe katetmiştir.

Nitekim, Avrupa Komisyonu'nun 2005 yılı Türkiye İlerleme Raporu, Türkiye'nin piyasa ekonomisi statüsünün yüksek oranlı enflasyon ve makroekonomik dengesizliklerden arındığını belirtmektedir. Uzun zamandır dünya pazarlarına açık ve 1996 yılından bu yana AB ile Gümrük Birliği içinde işleyen bir piyasa ekonomisi olarak, Türkiye Avrupa Birliği'nin ekonomik kriterleri olan Maastricht kriterlerini sağlamaya yönelik emin adımlarla ilerlemektedir.

Örneğin, bütçe açığının milli gelire oranının %3'ü aşmamasına yönelik koşulun 2005 yılı itibarıyla yerine getirildiğini görmekteyiz. Bununla birlikte, 2002 yılı başından 2005 yılı

sonuna kadar geçen sürede yıllık enflasyon oranı %68,5'ten %7,7'ye, kısa vadeli faiz oranları %59'dan %13,5'e ve kamu brüt borç stokunun milli gelire oranı ise %108'den %70'e kadar gerileyerek bu başlıklara ait Maastricht kriterlerine de orta vadede ulaşılabileceğine yönelik beklentilerimizi güçlendirmiştir.

Ekonomik programın kararlılıkla uygulanmasıyla sağlanan bu iyileşmelerin doğal bir sonucu olarak Türkiye ekonomisi, 2002-2005 döneminde yılda ortalama %7.5 büyümüş ve kişi başına milli geliri, satın alma gücü bazında, 2001 yılı sonundaki 6,100 dolar seviyesinden, bugün itibariyle, 8,500 doların üzerine yükselmiştir.

Türk ekonomisinin 2014 yılında varabileceği gelir, istihdam ve dış ticaret düzeyleri önümüzdeki dönemde öncelikli ve önemli hedeflerimizdir. Nitekim, bizim yaptığımız hesaplara göre Türkiye mevcut siyasi istikrarını ve makro ekonomik yönetimini 2014 yılına kadar sürdürebildiği takdirde, 2004 yılında AB'ye yeni üye olan 10 ülkenin ortalama makro büyüklüklerini yakalayabilecektir.

Türkiye İstatistik Kurumu 2006 yılı içerisinde ulusal muhasebe sistemini, ESA95 AB yapısına oturtacaktır. Bu çerçevede, milli gelir, şimdiye kadar dikkate alınmayan bazı hizmet sektörleri ve istatistiksel metodoloji düzeltmeleri sonucunda % 25 dolayında bir artış gösterecektir. Bu düzeltme sonucunda, 2005 yılı itibariyle milli gelirin 365 milyar € , kişi başına gelirin de 5,000 € olarak hesaplanabileceğini söyleyebiliriz. 10 yıl bir süreyle % 6 kalkındığımız takdirde, 2014 yılında milli gelirden 560 milyar €'ya ve kişi başına gelirden ise 7200 €'ya ulaşıyoruz. Bu son rakam AB'ye giren 10 ülkenin kişi başına gelir ortalamasıdır.

Ancak bu rakamlara ulaşılmasını otomatik bir süreç olarak da görmemek gerekiyor. Bu rakamlara, kapsamlı, bütüncül ve akılcı bir büyüme stratejisi ile ulaşılabilecektir. Makroekonomik istikrara sadık kalınması, teknolojik ilerleme ve verimlilik artışlarının sürekli kılınması, başta kadın nüfus olmak üzere istihdama katılım oranının yükseltilmesi, kurumsal yönetim ilkelerinin etkinleştirilmesi, yatırım ortamının iyileştirilmesi ve bölgesel politikalara ağırlık verilmesi halinde Avrupa Birliği'ne yakınsama sürecinin hızlanacağını ve kişi başına milli gelirimizin 2004 öncesi üye olan 15 Avrupa Birliği ülkesi ortalamasına oranının %28'den %40'a kadar yükselbileceğini öngörebilmekteyiz.

Değerli konuklar,

AB Genişleme Süreci yapısı gereği 'durağan' değil, geçmiş genişlemelerden ve yeni üyelerin entegrasyonunun getirdiği zorluklardan dersler çıkarmış 'dinamik' bir süreçtir. Bu itibarla, diğer aday ülkelerin müzakere süreçleri ile karşılaştırıldığında, Türkiye'nin müzakere süreci biraz daha zorlu geçebilecek, ancak Müzakere Çerçeve Belgesi'nde belirtildiği gibi tam üyelik hedefiyle ana yürüncesinden çıkmadan olumlu şekilde sonuçlanabilecektir.

Tarama sürecinin tamamlanarak müzakere sürecinin başlayacağı bu dönemde, üyeliğe kadar geçecek olan bu dönemin ikili doğasını bir kez daha dikkatinize getirmek istiyorum. Hiç şüphesiz köklü gelenekleri olan bir devletin, 35 başlık altında, mevzuat değişikliği yapması, idari ve kurumsal yapısında değişikliklere giderek, bir bölümü ciddi ekonomik maliyetler de yaratacak olan mevzuat değişikliklerini uygulamaya koyması, çok da kolay bir süreç olmayacaktır. Öte yandan, müzakere sürecinde kaydedilecek her ilerleme ise, Türkiye'deki ekonomik ve siyasi istikrar ortamını perçinleyerek öngörülebilirliği ciddi boyutlarda artıracak ve bu durumun yaratacağı ekonomik refah etkisi, uyum maliyetini ciddi ölçüde hafifletecektir. İş dünyasının uyum sürecindeki kritik rolü, işte bu noktada, ortaya çıkmaktadır. İş dünyası,

müzakere sürecinde, uyumun maliyetleri ve getirileri hakkında yapacağı gerçekçi değerlendirmeler ve Avrupa Birliği kurumları ve Avrupa özel sektörü içindeki tecrübeleri ışığında, tam üyelik sürecine elinden gelen katkıyı yapmaya hazırdır.

Türkiye'nin AB ile olan ilişkilerinde de Avrupa kamuoylarının negatif tutumunun ve bu yaklaşımın Avrupalı siyasetçiler üzerinde yarattığı siyasal baskının önemli rolü gözlemlenmektedir. Günlük çıkarlar ve politik kaygılarla sarf edilen bir takım sözlerin ve ortaya konan tavırların, modern tarihin en büyük barış ve medeniyet projesine engel olmamasını ümit ediyoruz. Türkiye, bugün AB'nin zaten ayrılmaz bir parçası olmuş durumdadır. Avrupa'nın gündemine böylesine oturmuş, onun yaşamının ve iç tartışmasının parçası olmuş bir ülke AB'nin zaten içindedir. Türkiye hakkında uluslararası kamuoylarında daha gerçekçi bilgi edinilmesini sağlamak; Türkiye'nin, geçirdiği dönüşüm sürecinde toplumsal yapısında gerçekleşen modernleşme, ekonomik yapısında gerçekleşen sanayileşme ve siyasal yapısında gerçekleşen demokratikleşme ile birlikte AB'nin değer ve standartlarına uyumlu hale gelmekte olduğunun altını çizmek ve bu yönde çeşitli projeler üretmek amacıyla yurtdışı iletişim faaliyetlerine ağırlık verilmesi uygun olacaktır. Önümüzdeki süreç bu durumu güçlendirme süreci olmalıdır.

AB'ye üyelik süreci Türkiye'nin yeniden yapılanmasının önemli bir parçasıdır. Türkiye'nin müzakere sürecinde hızlı ilerlemesi, siyasal ve ekonomik reform sürecinin devamına ve derinleştirilmesine bağlı olacaktır. Bizler bu süreç ile ilgili gerçekçi ve iyimseriz. Bu toplantının, Türkiye'nin müzakere sürecindeki performansını yükseltmesine katkı yapmasını diliyorum, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.